

Sygnatura akt VI Ka 213/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **23 kwietnia 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Sędziowie SO Piotr Mika

SO Arkadiusz Łata

Protokolant Dominika Koza

przy udziale Anny Ślusarczyk Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2019 r.

sprawy skazanego **P. P.** ur. (...) w G.

syna Z. i K.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 25 października 2018 r. sygnatura akt IX K 460/18

na mocy art. 437 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 213/19

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 23 kwietnia 2019r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach rozpoznał wniosek obrońcy **skazanego P. P.** o wydanie wyroku łącznego, ustalając, że był on skazany 4 prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 20 stycznia 2010 roku w sprawie IX K 467/10 na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę 40 stawek dziennych po 10 złotych każda, która to kara pozbawienia wolności została następnie zarządzona do wykonania,

II. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 8 września 2010 roku w sprawie IX K 1603/10 na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę 30 stawek dziennych po 20 złotych każda, która to kara pozbawienia wolności została następnie zarządzona do wykonania,

III. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 27 stycznia 2012 roku w sprawie IX K 1704/11 na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę 20 stawek dziennych po 20 złotych każda, która to kara pozbawienia wolności została następnie zarządzona do wykonania, orzeczono nadto 2 lata zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych,

IV. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 5 lipca 2012 roku w sprawie IX K 952/11 na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz grzywnę 20 stawek dziennych po 30 złotych każda, która to kara pozbawienia wolności została następnie zarządzona do wykonania.

Wyrokiem łącznym z dnia 25 października 2018r., w sprawie o sygn. akt IX K 460/18, Sąd Rejonowy w Gliwicach w pkt:

1. na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach I i II części wstępnej wyroku łącznego i wymierzył skazanemu P. P. karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności;
2. na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 i 2 kk połączył kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w punktach I i II części wstępnej wyroku łącznego i wymierza skazanemu P. P. karę łączną 50 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych;
3. na mocy art. 577 kpk zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w punkcie 2 wyroku kary łącznej grzywny grzywnę uiszczoną w sprawie IX K 467/10 w kwocie 400 złotych, uznając karę łączną grzywny za wykonaną w wymiarze 20 stawek dziennych;
4. na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach III i IV części wstępnej wyroku łącznego i wymierzył skazanemu P. P. karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
5. na mocy art. 576 § 1 kpk ustalił, iż pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach, a nie objęte wyrokiem łącznym, podlegają odrębnemu wykonaniu;
6. na mocy art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego obejmującego kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w punktach III i IV części wstępnej wyroku łącznego oraz środek karny orzeczony wyrokiem opisanym w punkcie III części wstępnej wyroku łącznego;
7. na mocy art. 627 kpk zasądził od skazanego na rzecz Skarbu Państwa zwrot wydatków poniesionych w postępowaniu w kwocie 50złotych.

Powyższy wyrok łączny zaskarżył obrońca skazanego, zaskarżając wyrok w części, tj. w pkt 1 i 4 w zakresie wymierzonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności i w pkt 2 w zakresie wymierzonej skazanemu kary łącznej grzywny, zarzucając mu:

- rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, wynikającej z połączenia orzeczonych wyrokiem łącznym kar jednostkowych w pkt I i II części wstępnej wyroku łącznego i wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze 1 roku i 1 miesiąca, w sytuacji gdy zachodziły w niniejszej sprawie przesłanki do wymierzenia kary o łagodniejszym wymiarze, przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji,
- rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, wynikającej z połączenia orzeczonych wyrokiem łącznym kar jednostkowych w pkt III i IV części wstępnej wyroku łącznego i wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze 1 roku i 2 miesięcy, w sytuacji gdy zachodziły w niniejszej sprawie przesłanki do wymierzenia kary o łagodniejszym wymiarze, przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji,
- rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej grzywny, wynikającej z połączenia orzeczonych wyrokiem łącznym kar jednostkowych w pkt I i II części wstępnej wyroku łącznego i wymierzenie skazanemu kary łącznej 50 stawek

dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych, w sytuacji gdy zachodziły w niniejszej sprawie przesłanki do wymierzenia kary o łagodniejszym wymiarze, przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji.

W oparciu o powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec skazanego kar o łagodniejszym wymiarze przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego nie jest zasadna i to w stopniu oczywistym.

Ponieważ skarżący nie kwestionował wyznaczonych przez Sąd I instancji dwóch zbiegów przestępstw, za które orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności stanowiły następnie podstawę do ukształtowania wymiaru kar łącznych, wypada jedynie bez najmniejszych wątpliwości stwierdzić, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił takie zbiegi przestępstw, za które P. P. został prawomocnie skazany, co zresztą nie było kwestionowane przez skarżącego.

Dla właściwej interpretacji art. 85 kk kluczowym jest poprawne zrozumienie pojęcia „pierwszego, chociażby nieprawomocnego wyroku”, który wyznacza graniczny moment czasowy, pozwalający na przyjęcie, że dwa lub więcej przestępstw popełnionych do tego momentu pozostaje w realnym zbiegu. Tym samym dochodzi do uwzględnienia wyłącznie czynników zależnych od sprawcy, a więc tego, czy popełnia on kolejne przestępstwa zanim został pociągnięty do odpowiedzialności karnej. Zawarty w art. 85 kk zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstw. Momentu granicznego nie wyznacza natomiast wyrok, jaki zapadł później, chronologicznie jako drugi, trzeci, itd. Na takim też stanowisku stanął SN w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 25 II 2005r., I KZP 36/04, której nadano moc zasady prawnej.

Sąd Rejonowy, w zgodzie z powyżej zaprezentowanym stanowiskiem, prawidłowo zatem ustalił, że owym pierwszym chronologicznie wyrokiem w układzie procesowym skazanego był wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 20 stycznia 2010r., sygn. akt IX K 467/10, a kolejnym wyrok tego Sądu z dnia 27 stycznia 2012r., sygn. akt IX K 1704/11. Zanim zapadł pierwszy z tych wyroków skazany popełnił dwa przestępstwa kwalifikowane odpowiednio z art. 279 § 1 kk i z art. 291 § 1 kk, skierowane zatem przeciwko mieniu, za które orzeczono kary pozbawienia wolności oraz grzywny opisane wyżej, zanim zaś zapadł drugi z wyroków dopuścił się kolejno dwóch przestępstw z art. 178a § 1 kk i z art. 157 § 2 kk, za które orzeczono kary pozbawienia wolności oraz grzywny (w oparciu o art. 71 § 1 kk).

Granice kary łącznej określa przepis art. 86 § 1 kk, wedle którego Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar jednostkowych podlegających łączeniu do ich sumy, nie przekraczając górnych granic dla danego rodzaju kar wynikających z powołanego przepisu, przy czym jej wymiar we wskazanych wyżej granicach warunkowany jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo – podmiotowy łączy te czyny. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem, im związek ten luźniejszy, tym przeważać powinno kumulowanie poszczególnych kar (zob. wyrok SN z dnia 25 X 1983r., IV KR 213/83, OSNKW z 1984r., z. 5-6, poz. 65; wyrok SN z dnia 15 V 1990r., IV KR 80/90, Lex nr 22064; wyrok SA w Krakowie z dnia 10 X 1991r., II AKr 127/91, KZS z 1991r., z. 10, poz. 10). Przez związek przedmiotowo – podmiotowy należy zaś rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 2 VII 1992r., II AKr 117/92, KZS z 1992r., z. 9, poz. 50).

Przywołane w apelacji okoliczności, a mianowicie okoliczności popełnienia przypisanych skazanemu przestępstw, stopień społecznej szkodliwości osądzonych czynów, tryb życia przed popełnieniem przestępstw, zachowanie się

sprawcy po popełnieniu oraz motyw i sposób działania, przemawiały zdaniem skarżącego za orzeczeniem kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji.

Należy jednak w pełni zaaprobować poglądy Sądu Rejonowego wyartykułowane w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku co do okoliczności, jakie winny zostać uwzględnione przy wymiarze kary łącznej. Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego, wymiar kary łącznej winien być kształtowany przy uwzględnieniu w pierwszej kolejności celów zapobiegawczych i wychowawczych kary, jak też jej społecznego oddziaływania. Istotnym staje się w kontekście tych celów ustalenie właśnie związku przedmiotowego i podmiotowego pomiędzy czynami podlegającymi objęciu karą łączną oraz czas popełnienia przestępstw, jak też ustalenie okoliczności związanych z zachowaniem i szeroko rozumianą sytuacją skazanego po wydaniu wyroków, na mocy których orzeczono kary jednostkowe, w celu rozważenia ich wpływu na ewentualne złagodzenie.

W szczególności zaaprobować należy w pełni stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym związek podmiotowo - przedmiotowy czynów objętych pierwszą karą łączną był na tyle silny, że uzasadniał orzeczenie kary łącznej niewiele wyższej od tej minimalnej możliwej do orzeczenia, in concreto 1 roku pozbawienia wolności oraz 40 stawek dziennych grzywny; oba czyny co prawda były skierowane przeciwko mieniu i popełnione na przestrzeni niewiele ponad dwóch tygodni, to jednak inny był sposób ich popełnienia, inna kwalifikacja prawna oraz osoba pokrzywdzona czynem, niewątpliwie też nie były objęte jednym planem działania sprawcy. Gdy idzie natomiast o drugi zbieg przestępstw trzeba podkreślić, iż czyny nim objęte, popełnione dwa lata później, na przestrzeni okresu luty – październik 2011r, nie były podobne rodzajowo (popełniane przeciwko różnym dobrom chronionym). Należy także podkreślić, że znaczna odległość czasowa w tym wypadku popełnianych przestępstw, wynosząca prawie 9 miesięcy, to okoliczność wskazująca na zasadność zbliżenia wymiaru kary łącznej do sumy kar częściowych. Wskazać należy w tym kontekście skarżącemu, iż zastosowanie zasady pełnej absorpcji przy wymiarze kary łącznej w szczególności winno być ograniczone do sytuacji, kiedy pomiędzy pozostającymi w zbiegu realnym czynami odległość czasowa jest nieznacząca, sama granica pomiędzy nimi nie jest wyraźna, a czyny są jednorodnjowe i objęte jednym planem działania. Zatem Sąd Rejonowy badając relacje zachodzące pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami prawidłowo stwierdził, że więzi pomiędzy nimi nie były na tyle bliskie, by uzasadniało to wymierzenie kar na zasadzie pełnej absorpcji, a więc w rozmiarze odpowiadającym wymiarowi najwyższej z kar podlegających połączeniu, in concreto w wymiarze 1 roku, 40 stawek grzywny (I zbieg), oraz 8 miesięcy (II zbieg).

Także okoliczności dotyczące właściwości i warunków osobistych skazanego, w kontekście dostosowania wymiaru kary łącznej do realizacji celów w zakresie prewencji indywidualnej, zostały przez Sąd Rejonowy właściwie ocenione. I tak w oparciu o dokumenty dołączone do akt sprawy (odpisy postanowień Sądu w przedmiocie zarządzenia kar pozbawienia wolności do wykonania) oraz dokumenty przedstawione przez obrońcę (akty małżeństwa i urodzenia dziecka, umowa o pracę w Wielkiej Brytanii) ustalono, że zachowanie skazanego obecnie nie nasuwa zastrzeżeń, prowadzi on ustabilizowany tryb życia, założył rodzinę, żyjąc i pracując stale poza granicami kraju. Mając na uwadze powyższe nie sposób jednak zgodzić się z obrońcą gdy podkreśla, przy ocenie stopnia demoralizacji skazanego, sposób życia skazanego przed i po popełnieniu przestępstw dla wykazania jego prawidłowej postawy w procesie resocjalizacji. Wszak wyłącznie swoim lekceważącym postępowaniem doprowadził skazany w latach 2012-2013 do zarządzenia względem niego wszystkich orzeczonych kar. Mimo oddania go pod dozór kuratora nie współpracował z nim w okresie prób, dopuścił się w roku 2011 kolejnych przestępstw, nie uregulował należności sądowych, a następnie bez zgody Sądu i bez poinformowania kuratora opuścił kraj, przebywając tam nieprzerwanie co najmniej od stycznia 2014r. ((jak wynika z umowy o pracę). To wskazuje jednak na postępujący proces demoralizacji skazanego i lekceważący stosunek do orzeczeń sądowych w czasie gdy miał szansę jeszcze się do nich dostosować, zwłaszcza zważywszy na stosowany nadal wobec niego środek probacyjny w 2011 roku w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kar, ostatecznie bez powodzenia.

Trudno zatem także skutecznie zarzucić Sądowi meriti dokonania nieprawidłowych ustaleń faktycznych dot. postawy skazanego w procesie jego resocjalizacji. Dodać należy w tym miejscu, iż podnoszone przez skarżącego okoliczności dotyczące wymiaru poszczególnych kar jednostkowych (z punktu widzenia dyrektyw z art. 53 kk) oraz stopnia

społecznej szkodliwości osądzonych czynów słusznie nie były już brane pod uwagę przez Sąd meriti przy wydawaniu wyroku łącznego.

Ponadto, czego już niestety skarżący nie chciał zauważyć, ważne znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popęlnienie większej ilości przestępstw jest zaś istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji, której zastosowanie jest przecież rozwiązaniem skrajnym, wyjątkowym, podobnie jak sięgnięcie po będącą jej przeciwieństwem zasadę kumulacji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 12 VII 2000r., II AKA 171/00, OSA z 2001r., z. 2, poz. 5; wyrok SA w Krakowie z dnia 29 VI 2010r., II AKA 100/10, KZS 2010/10/16).

Tymczasem skazany w roku 2011 łatwo powrócił na drogę przestępstwa, popełniając w okresach prób wyznaczonych poprzednimi orzeczeniami kolejne, niepodobne 2 przestępstwa, co musiało niestety stanowić istotny negatywny czynnik prognostyczny, przemawiający obecnie za orzeczeniem wobec niego kary łącznej za drugi zbieg surowszej nawet od wynikającej z dyrektywy częściowej kumulacji w wysokości zbliżonej do minimum (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 20 IX 2001r., II AKA 154/01, Prok. i Pr. z 2002r., z. 4, poz. 26). Wprawdzie podnoszona przez apelującego aktualna, prawidłowa postawa skazanego, polegająca na ułożeniu sobie życia rodzinnego i prowadzeniu obecnie ustabilizowanego trybu życia, winna zasadniczo sprzyjać pozytywnym zmianom w sposobie życia skazanego, choć zasady doświadczenia życiowego uczą, iż umiarkowanie pomyślna prognoza kryminologiczno – społeczna, stawiana wobec osób, które w przeszłości wykazały parokrotnie oznaki braku odpowiedzialności i samodyscypliny, jest dotknięta dużym stopniem ryzyka.

W tej sytuacji wymiar kar łącznych pozbawienia wolności odpowiednio w wymiarze 1 roku i 1 miesiąca oraz 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, a kary łącznej grzywny w rozmiarze 50 stawek dziennych, więc w wymiarze niższym od sum kar cząstkowych podlegających połączeniu (odpowiednio wynoszących 1 rok i 3 miesiące, 1 rok i 4 miesiące oraz 70 stawek dziennych grzywny), uznać należy za rozstrzygnięcia spełniające kryteria sprawiedliwości i racjonalności w kontekście wyżej wskazanych kryteriów.

Bezzasadność stawianego wyrokowi łącznemu w apelacji zarzutu oraz brak uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu były powodem utrzymania zaskarżonego wyroku.

Z uwagi na stałe przebywanie skazanego poza granicami kraju, a tym samym niemożność ściągnięcia od niego w drodze egzekucji wydatków za postępowanie odwoławcze, Sąd odwoławczy zwolnił skazanego od ich ponoszenia, obciążając nimi Skarb Państwa.